

დღის

„აყვადი, ტურთა ქვეყანაჲ,
იღბინე, ქართველ მხარე,
და შენც, ქართველო, სწავლო
სამშობლო გაახარო!“



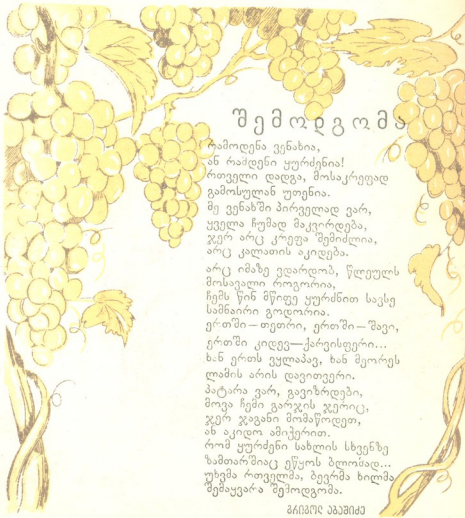
№ 10
1947

დაღა

№ 10
ოქტომბერი
1947

საქართველოს ალკა ცენტრალური
კომიტეტის შრომითიური ორგანო
სახვყო ეურნალი მცარეწლოვანთათვის

„აყვადეო, ტურუა ქვეყანავ,
იღხინე, ქართველთ მხარეო,
და შენც, ქართველო, სწავლითა
სამშობლო გაახარეო!“



შემოდგომა

რამოდენა ვენახია,
ან რამდენი ყურძენია!
რთველი დაღა, მოსაკრეფად
გამოსულან უთენია.
მე ვენახში პირველად ვარ,
ყველა ჩემად მაკვირდება,
ჯერ არც კრეფა შემოდგოა,
არც კალათის აკიდება.
არც იმაზე ვდარდობ, წლეულს
მოსავალი როგორია,
ჩემს წინ მწიფე ყურძნით სავსე
სამნაირი გოდორია.
ერთში — თეთრი, ერთში — შავი,
ერთში კიდევ — ქარვისფერი...
ხან ერთს ვუღაპავ, ხან მეორეს
ლაშის არის დავითფერი.
პატარა ვარ, გავიზრდები,
მოვა ჩემი გარჯის ჯერიც,
ჯერ ჯავახანი მომაწოდეთ,
ან აკიდო ამიკვრით.
რომ ყურძენი სახლის სხვენზე
ზამთარშიაც ეწყოს ბლომად...
უხვმა რთველმა, ბევრმა ხილმა
შემაყვარა შემოდგომა.

გინორე აბაშიძე



ვემსახურები
საბჭოთა
კავშირს!

(სომხეთი მიხალაკოვიძის)

მისწყდა ომის ქარიშხალი,
გამარჯვება ერგოთ ჩვენებს.
ბევრის მკერდი ორდენებმა
და მედლებმა დაამშვენეს.
ვინც ბრძოლაში და შრომაში,
თავი ყველგან ისახედა,—
უმაღლესი ჯიღღოები
მკერდს გაებნენ ცისარტყელად.
ზოგს საბრძოლო ორდენი აქვს
ბრძოლის ცეცხლში ჩააბარეს,
ზოგს კი—აღად შრომისათვის
ჯიღღოდ მისცა ჩვენმა მხარემ.

4894

1
ეროვნული
ბიბლიოთეკა



ლენინის ორდენი

გმირი როსტომ ჯაფარიძე
შეუარღენი მშობელ მხარის,
ყვედასათვის მაგადითი,
ბოდშევიკი—მეომარი,

ცაში ქროდა მამაცურად
და არაფრის ჰქონდა რიდი.
საიქიოს გაისტუმრა
ოცზე მეტი „მესსერშმიტი“.

მან ჰაერში მოსპო მტერი,
დაანარცხა დაბლა მიწას,
და ამიტომ ეს ორდენი
მას სარდლობამ ჯიღოფ მისცა!



**მთავლი რკობის
ორდენი**

გმირმა გოგი ჯაფარიძემ
ტანკით ზღუდე გადაიხა,
ბრძოლით განვლო ოთხი წელი,
ინახულა თვითონ პრალა.

მტერად აქცია ოთხი „ვეფხი“,
„აუაზებიც“ მტერად აქცია,
გაუეალი ნაგებობა
დაღენა და შეანგრია...

ის ხომ გმირი ტანკისტი,
სდარჯობდა მშობელ მიწას,
და ამიტომ ეს ორდენი
მას სარდლობამ ჯიღოფ მისცა!



**სამაგვლო ომის
პირველი ხარისხის ორდენი**

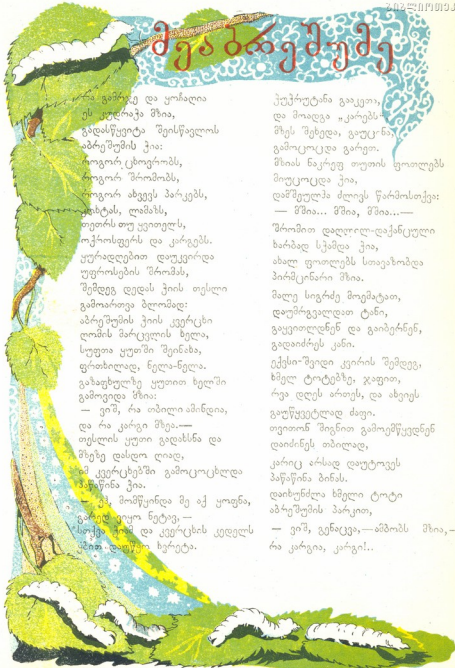
ხოლო მათი მესამე ძმა—
გური—მუდამ მხიარული,
მთელს შავ ზღვაზე განთქმულია,
როგორც გმირი მეზღვაური.
მტერს ებრძოდა, ქარიშხალშიც
ანთებული ჰქონდა გული,
სადაც იყო გამარჯვება,
იქ ყოველთვის იყო გური.
ის გმირულად სდარაჯობდა
საბჭოეთის ზღვას და მიწას,
და ამიტომ აღვირადმა
ეს ორდენი ჭიღლოდ მისცა!

**მამის ნიშანი
ღა ომის ორდენი**

მუშამ—სოსო ჯაფარიძემ
ისახელა შრომით თავი,
ღლე და ღამე ჯაფანის ნრთობა
იყო მისი საზრუნავი.
— რა ვუყოთ რომ ფრონტზე არ ვარ,
ზურგიც ახლა ფრონტი არის,
მეც სტალინის ბრძანებით ვჭედ
ჯაფანს, ზურგის მეომარი!
შრომით სჭედდა გამარჯვებას,
სდარაჯობდა მშობელ მიწას,
და ამიტომ ეს ორდენი
მას მთავრობამ ჭიღლოდ მისცა!

(დასასრული შეზღვევ ნომერში)

მეაბრეშუმე



— გააბრეშუმე და ყოჩაღია
ეს კულრაქა შზია,
გადასწყვიტა შეისწავლოს
აბრეშუმის ქია:

როგორ ცხოვრობს,
როგორ შრომობს,
როგორ ახვევს პარკებს,
კობტას, ლამაზს,
თეთრს თუ ყვითელს,
ოქროსფერს და კარგებს.
ყურადღებით დაუკვირდა
უფროსების შრომას,
შემდეგ დედას ქიის თესლი
გამოართვა ბლომად:
აბრეშუმის ქიის კვერცხი
ლამის მარცვლის ხელა,
სუფთა ყუთში შეინახა,
ფრთხილად, ნელა-ნელა.
გაზაფხულზე ყუთით ხელში
გამოვიდა შზია:

— ვიშ, რა თბილი ამინდია,
და რა კარგი მზეა.—
თესლის ყუთი გადახსნა და
მზეზე დასდო ღიად,
ამ კვერცხებში გამოცოცხლდა
პაწაწინა ქია.

— ეჰ, მომწვინდა მე აქ ყოფნა,
გარედ ვიყო ნეტავ,—
სიქვა კომ და კვერცხის კედელს
ყნით დაუწყო ხერხეა.

ქუქრუტანა გააკეთა,
და მოადგა „კარებს“
მხეს შეხედა, გაუცნა,
გამოცოცდა გარეთ.
მზიას ნაკრფუ თუთის ფოთლებს
მიუცოცდა ქია,
დამშეულმა ძლივს წარმოსთქვა:
— შზია... შზია, შზია!..—

შრომით დაღლილ-დაქანცული
ხარბად სკამდა ქია,
ახალ ფოთლებს სთავაზობდა
პირმკინარი მზია.

მალე სიგრძე მოემატათ,
დაუმრგვალდათ ტანი,
გაყვილდნენ და გაიბერნენ,
გადაიძრეს კანი.

ექვსი-შვიდი კვირის შემდეგ,
ხმელ ტოტებზე, ჯაფით,
რვა დღეს ართეს, და ახვიეს
გაუწყვეტლად ძაფი.
თვითონ შიგნით გამოემწყვედნენ
დაიძინეს თბილად,
კარიც არსად დაუტოვეს
პაწაწინა ბინას.

დაახუნძლა ხმელი ტოტი
აბრეშუმის პარკით,

— ვიშ, გენაცვა,—ამბობს მზია,—
რა კარგია, კარგი!..

მოაგროვო ყაქის პარკი
მიუტანა დედას
და ორივემ ჩააბარა
„პარკის დამზადებას“.

* * *
ხუთიოდე დიდი პარკი
დაიტოვა მზიამ,
— ეს სათესლედი... (ასე უთხრა
აგრონომმა ძიამ)

თოთხმეტი დღე რომ გავადა
პარკს ვაფხნდა კარი,
ეს საიდან? თითქოს შიგნით
ქია იყო შეკლარი?!
მავრამ არა! ასეთ ამბით
დღეს ვაოცდა მზია,
რომ ქოჩრიან თეთრ პეპელად
გადაიქცა ქია...

ნეტავ როგორ მოახერხეს
გაჭრა შევრივი პარკის?
ვარეთ როგორ გამოვიდნენ
ლამაზნი და კარგნი?
როგორ? — პარკის ერთი მხარე
დასველეს წვენით,
სითხემ გვერდი ამოსკაშა
და გვესტუმრნენ ფრენით...
და ამ ხუთმა პეპელამ კი
თავი გამოიღო,
ხუთასამდე პაწაწინა
კვერცხი დასდო თითოთმ...

* * *
ერთხელ მზია დიდ დარბაზში
ფრთხილად შეჰყვა დედას,

აბრეშუმის ფაბრიკაა,
მზია რას არ ხედავს?!
დაზვასთან დვას მუშა ქალი
და უცინის სახე,
მზიას მიერ გამოგზავნილს
ყაქის პარკებს ახვევს.
თითისტრები ბზრიალებენ,
იგრიხება ძაფი,
მანქანები გუგუნებენ
კრილა და სწრაფნი...
აბრეშუმის ქსოვილები
აქ მზადდება ბევრი:
მოთერო თუ მოყვითლო,
ლურჯი, მრავალფერი...

* * *
ფაბრიკიდან მოდიოდნენ,
საუბრობდნენ გზაში,
მზიამ დედას, ასე უთხრა:
— ახლო მომავალში,
მინდა ბლომად დაეშალო
აბრეშუმის პარკი,
რომ შენ მისგან შეგიკერო
კაბა, მეტად კარგი!

პ. გოგიაშვილი
ნახატი ანდრო კანდელაკისა





გ ა დ ა უ ხ ა დ ა

გიგლამ არითმეტრიკის წიგნი დაკარგა, ამოცანები უნდა გამოეყვანა და აღარ იცოდა რა ექნა. მახლობლად მისი კლასის ამხანაგი არჩილი ცხოვრობდა.

მიაკითხა. წიგნი სთხოვა.

— ჩქარა გამოვიყვან ამოცანებს, არ დაგიგვიანებ, მხოლოდ ცოტა ხანს მათხოვე, — შეეხეწეა გიგლა.

არჩილს არ უნდოდა წიგნის თხოვება.

— მეც არ მისწავლია. სხვაგან ვიყავი და ახლა ვაპირებდი გაკვეთილის სწავლას, — იცრუა არჩილმა. გაკვეთილები უკვე ნასწავლი ჰქონდა, ამოცანებიც გამოეყვანილი.

გიგლას არაფერი არ უთქვამს, განშორდა არჩილს და მეორე ამხანაგთან წავიდა, რომელიც კარგა მოშორებით ცხოვრობდა.

— აჰა წაიღე, მე ახლა სხვა გაკვეთილებს ვისწავლი. როცა აღარ დაგჭირდეს წიგნი, მომიტანე, მაინც მოვასწრებ, — უთხრა ამხანაგმა.

გიგლამ მადლობა გადაუხადა და გახარებული სახლისაკენ გაექანა.

სწრაფად გამოიყვანა ამოცანები, სუფთა რვეულში გადაიწერა და წიგნი პატრონს დაუბრუნა.

რამდენიმე დღის შემდეგ არჩილი ავად გახდა. ბურთაობაში გაოფლიანებულს ცივი წყალი დაელია და გაცივებულიყო. — ლოგინში იწვა. სამი დღე სკოლაში არ ყოფილა, სიცხე აღარა ჰქონდა მაგ-

რამ თავს სუსტადა გრძნობდა და ლოგინიდან არ აყენებდნენ.

ნაღვლობდა არჩილი, არ იცოდა რა ესწავლეს მისმა ამხანაგებმა, განსაკუთრებით არითმეტრიკა აფიქრებდა. უკვე ორი გაკვეთილი გამოსტოვა და მასწავლებელი ზომ ახალს ახსნიდა.

ამ დარღში იყო, რომ უტბად ვიღაცამ კარი დააკაუნა.

— შეიძლება? — მოისმა გარედან.

— მობრძანდი, ვინა ხარ? — ხმა გასცა არჩილმა.

კარი გაიღო და გიგლა შემოვიდა. იგი ილიმბოდა, კეთილი თვალებით შესცქეროდა ამხანაგს.

— რა დაგემართა, არჩილ? რატომ არ შემატყობინე, უფრო ადრე გამოვივლიდი...

— არ მეგონა, რომ ამდენ ხანს ავად ვიქნებოდი, — დარცხვენით უპასუხა არჩილმა.

გიგლა სკოლის ამბებს მოუყვა წიგნებში უჩვენა ახალი გაკვეთილები და ბოლოს რვეული გადასცა.

— აჰა, ჩემი არითმეტრიკის რვეული. აქ ახალი ამოცანებია გამოყვანილი, ცოტა ძნელია და მარტო ვერ გამოიყვან. ხეალ გამოვივლი და წავიღებ, — დაემშვიდობა და ფრთხილად გაიხურა კარი.

არჩილმა არითმეტრიკის რვეული აიღო, გადაფურცლა, გამოყვანილ მაგალითებს დააცქერდა და გაწითლდა.

რატომ?!

ნიკოლოზ ჩაჩავა

ნახატი ვახტანგ მანგაიძისა

ორი დექსი

რა ჰქნას სკოლამ

დანით ფიჭვის ხეებს სერავს,
ეძებს რაღაც საღებუ წებოს;
ბებოც იქ დგას, ხმას როლი სცემს.
ეჰ, რა ვუთხრა მე იმ ბებოს!..

და წალვერის ტყის ფიჭვები
ფითრდება და უხმოდ ხმება,
ხეს არავენ არ იბრალებს!
მე არავენ მეთანხმება!

და ბებო კი ბავშვს აქეზებს:
„იჰ, რას ერჩით ჩემს ბიჭიკოს?
თითქოს ეს ტყე ერთი კაცის
საკუთრება ყოფილიყოს!“

მშობელი ხართ? ბიჭიკოებს
შეუძახეთ: „შვილო კმარა!“
რა ჰქნას სკოლამ, თუ გაზრდაში
შვილს დედაც არ დაეხმარა?!

დილა

რომ წაპოხტე ადრიანად
არაფერი შეიცვლება.
გაკვეთილის მომზადება
დილით უკეთ შეიძლება.

ი. გრიშაშვილი

ს ა მ ზ ა დ ი ს ი

ეს მანანა რა ყოფილა,
მუდამ შრომობს, დროს არ ჰკარგავს,
აი ესღაც, თან ლილინებს,
თან აღისფერ დროშას ჰქარგავს!

მამას სთხოვა ჯიბის დანა
მორიდებით, ამას წინათ,
დროშის ტარი გამოთაღა,
ღამაში და პანაწინა.

ანასოდეს არ ყოფილა
აგრე წყნარი, აგრე ჩუმი,
ვარსკვლავები ამოჭარგა
ოქროსფერი აბრეშუმით.

არვის უმხელს, მხოლოდ გუშინ
ჩასჩურჩულა ყურში ბებოს:
„ამ ძვირფასი საჩუქარით
შვიდ ნოემბერს მივცეგებოთ!“..

გიორგი შაგზარაშვილი

მეოჯახე ქეთინო



ვერ უფრებთ ქეთინოს?
 ოჯახი მოუწვია:
 გაუღია მაგიდა,
 შედ ჭურჭელი უწვია,
 მზად აქვს უკვე სადილი,
 ზურებიც დაუსვია;
 რა დიასახლისია,
 ზურადი და უხვია!
 ერთი შეხვთ გოგონას,
 ნახეთ რა ამბავშია!
 რაც კი თოჯინები ჰქავს,
 ეველა მისი ბავუვია!
 ამბობს: „მოდიო, შვილებო,
 სუფთად, სულდაბანილი,
 დასხედით და მაირთვით
 ეველი, ზური, ძმუნანილი,

მოსარბული, შემწვარი,
 წვნიანი და უწვენი!“
 უნდა ჭამა-სმის წესი
 თავის ბავუშებს უჩვენოს:
 —ცხვირს ნუ ჩაჭოფთ თეფშებში,
 ძალზე არ დიასართო,
 ეკოხი ასე ეპჭიროთ,
 წვენი არ დაიღვაროს!
 წვეს რომ მორჩეთ, აიღეთ
 სორცი თითო ნაჭერი;
 აგერ დანა-ჩანკალი
 და წვრილ-წვრილად დასტვრიოთ.“
 ეველა ზის და წუნარად ჭამს,
 წვეთიც არსად დაღვრილა,
 არც სუამი წაქცეულა,
 არც თეფში გატყვნილა.
 ერთი შეხვთ ქეთინოს,
 რა დიასახლისია!
 ამისთანა გოგონა
 სწორედ ქების ღირსია.

ილია სინბაჰიძე
 ნახატი ანდრო კანდელაკისა



მ ო თ ხ უ პ ნ უ ღ რ ი გ ი ა

ერთსელ დედამ მოუძსადა
ტკბილსე ტკბილი ფაფა გიას.
გია ეცა სწრაფად კოვსით:
— რა ტკბილია, რა კარგია!

ლოჯა, ცხვირი და ტუჩები
მოისჯარა ფაფაშია;
ორი თეფში გაათავა
და სთქვა ბოლოს:—აღარ მშია!

დედას ხელში გამოუსხლტა,
ზირიც არ მოუწმენდია,
და მინდორში სათამაშოდ
გამოვარდა უცებ გია.

კართან ბატი შესვდა გიას,
შეკითხა:—რა მოგსვლია:
ასე თეთრი უღვავალები
რა ზატარას ამოგსვლია!

კატა გიას ეუბნება:
—რაღ მოსვრილხარ, შეკობარო?!
სისუფთავის შესასწავლად
ვინმეს უნდა მიებარო!

აი თუნდაც ჩემთან მოდი,
მე გასწავლი ძლიერ სწრაფად,
მხოლოდ დღეში გასამრჯელოდ
თითო ჯამი მინდა ფაფა...

მოსვრილ გიას უცქერიან,
გოჭებიც კი იცინიან:
—ზირა უნდა დაბახო,
გია, თორემ სირცხვილია!

იცინიან, და მათ შორის
მოწეებით დგას მხოლოდ გია!
ნეტავ, რატომ დასცინიან,—
ვერსფერი გაუკია.

ზუკაბ ჭამბურჩიძე

ნახატი ანდრო კანდელაკისა





მამამ აგარაკზე შეოფ ბავშვებს ამანათი გაუკ საზნა რა არ იყო იმ ჰატარა უთში!

საკაბე, მოქარეული ჰერანგები, ფერად-ფერადი წინდები, ტუავის ლამაზი ფესსაცმელები და შოკოლადი. დედამ ვეელას თავისი კუთვნილი კადანსცა და მერე სთქვა:

—აბა, შოკოლადი თანაბრად გავანაწილოთ, რომ ვეელას თითო ფილა ერკოს.

—არა, ბებოს უნდა მეტი მისცეთ!—წამოიძახა უცბე ვეელასე უძცროსმა—ბიჭიკომ.

—რატომ, ბიჭიკო, მე რა, თქვენსე მეტი მდა მძქს, თუ ვეელასე უფროსი რომ ვარ, იმიტომ?

—მე ვიცი შენი ჩვეულება: შენ შოკოლადს არ შესჭამ და ჩემთვის შეინახავ, —მიუგო ჰატარა ბიჭიკომ.

ვეელას გაუცინა და სედმეტი შოკოლადი სულ ბებოს კადანსცეს.

მარიკანი
ნახატი გ. ჩირინაშვილისა

ანდაზები

1. ადრე ამდგომსა ემაწვილსა დედა უმზადებს სადილსა.
2. ხანდახმულ კაცს სისმარიც დაუჯერებო.
3. კარგი ცსენი მათრასს არ დაიკრავსო.
4. ერთი თხილის კული ცსრა მამ კაიყო.

პატარების ბოსტანი

ჩვენს ეზოში, ყოველ დილით
პაწაწინა ბოსტანს რწყავენ.
გოგი, ვახტანგ და ირინე
დილით კლასში როცა წავლენ,
პირს დაიბანს ჩარხო-ბიკი,
ისე როგორ გამოჩნდება,
ჩამოირბენს და ლილინით
ბოსტნის კართან ჩამოჯდება.

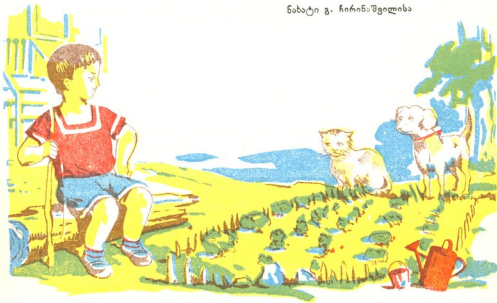
ეძახიან — პაუ, სად ხარ,
მოდი ბარემ ისაუზმე!
ქიქიქივებენ ბელურები —
ჩარხო-ბიკი ზის და უსმენს.

ეძახიან: გავგიგონე,
ბიკო, ხვეწნით ნულარ მოგვლლი!
თორემ გივიმ და მარინემ
გაათავეს გოგლი მოგლი!

უპასუხებს ჩარხო ბიკი:
— ჯაერი აღარ დამასვენებს,
ვახტანგმა და ლეო-ბიკმა
აქ მეველედ დამაყენეს.
ვაჰ, თუ ფისომ დრო იხელთოს
და ბოსტანში გადიპაროს,
გადიპაროს და ცინდლებიც
სასეირნოდ გადიყვანოს.
იცი, დედი, როგორ მიყვარს
ნერგები და ყვავილები!
მალე დიდი გავიზრდები,
მამას ხელა გავიზრდები,
სოფელს უნდა მივეშველო,
ბებო უნდა გავახარო, —
აგრონომი უნდა გავხდე,
ველ-მინდვრები ავაყვავო.

შარბან ლაბანიძე

ნახატი გ. ჩირინაშვილისა





თ ხ უ პ ნ ი ა

ნიკო, ვანო და თებრო მეგობრები არიან. მათ ერთად გაატარეს ზაფხული სოფლად. შემოდგომაზე ისინი მშობლებმა სკოლაში მიაბარეს.

— იცით, ვანო და თებრო, ახლა, ჩვენ მთელ დღეს თამაში და უქმად ყოფნა აღარ შეგვეფერის! — უთხრა მეგობრებს ნიკომ სკოლიდან სახლში დაბრუნების შემდეგ.

და მეგობრებმა გადაწყვიტეს გაცეთილების შემდეგ ჯერ იმეცადინონ, მერც ითამაშონ და დაისვენონ.

ნიკო და თებრო ყოველდღე თითო საათს ვარჯიშობენ წერაში, არითმეტიკას იმეორებენ და ამის შემდეგ გარედ გამოდიან სათამაშოდ.

ვანოც, ვიდრე მისი მეგობრები ეზოში გამოვლენ, სახლშია, მაგრამ ზარმაცობს, არაფერს აკეთებს. ეზოში გამოსვლის წინ კი თითებზე მელანს ისევას, რომ მეგობრები დაარწმუნოს, აი, რამდენი ვეწერო.

— ვანო, — უთხრა ერთხელ თებრომ მეგობარს, — მაინცმი მასწავლებელია. იგი ბევრად მეტს წერს, ვიდრე ჩვენ სამნი ერთად, მაგრამ მას თითები არასოდეს არა აქვს მელნით დავრილი.

— მართალია, — სთქვა ნიკომ. — ვინც ხშირად წერს მას უფრო სუფთა ხელები აქვს.

ვანო ამის შემდეგ ყოველდღე ვარჯიშობს წერაში და ცდილობს თითებზე მელანი არ მოეცხოს.

ბ. ივანიშვილი

სამი ამხანაგი

თემურმა საუხზე დაკარგა. დიდ დასვენებაზე ყველა ბავშვი საუზმობდა, თემური კი ცალკე იდგა.

— შენ რატომ არ საუზმობ? — ჰკითხა თემურს გვიმი.

— საუხზე დამეკარგა...

— საწყენია, — თქვა გვიმი და დიდი პური მადიანად ჩაჰკბინა. — სადილამდე ჯერ შორს არის!

— კი მაგრამ როგორ დაგეკარგა? — ჰკითხა ოთარმა.

— არ ვიცი...

— შენ აღზად ჯიბით მოგქანდა, ჩანთაში უნდა ჩაგედო, — დაუმატა ოთარმა. ბიძინამ კი არაფერი ჰკითხა. მივიდა თემურთან, კარაქიანი პური შუაზე გადატეხა და ამხანაგს მიაწოდა.

— აიღე ნახევარი!

3. მსაჯვა

ღიასვი მოვიდა!



ზაფხულის ცხელი დღე იყო. კრიკინების მომახერგებელი კრიკინი სიცხისაგან შეწყუბულ პატარა ლექსს გულს უწყალებდა. სოფლის ბოლოში წვიმის წყლის გუბეტ ამომშრალიყო და სოფელზე ბიჭუნებს აღარსად ჰქონდათ საბანაო.

— მამი! — მოეხვია მამას პატარა ლექსო.

— რა იყო შეილო, რადაცის თქმა გინდა და ვერა ბედავ განა?

— რომ ვითხრა ამისრულებ? მამი რომ იცოდე როგორ მცხელა.

— მერე, რა გინდა, — მიუხვდა მამა, მაგრამ განგებ არა თქვა.

— ლიაზეში მინდა ბანაობა. წამიყვანე მამიდასთან გორში, და იქ გავვრილდებო.

— მაგ თხოვნას კი ვერ ავისრულებ, ჩემო ბიჭუნავ, ხომ ხედავ თავთავი დამწიფდა, პური ასაღებია, ჩემი ბრიგადა ხეალ გავა მინდვრად... აბა სადა მცალია შენს სადევნად. მარტოს ვერ გავიშვებ. ერთი ზაფხულიც მოიცა და მერმის ლიაზეი აქაც მოვა, ჩვენს სოფელს გვერდში ჩაუდღის. მერე რამდენიც გინდა იბანავ.

ლიაზეი აქაც მოვა? ფიქრობს ლექსო და ვერ მიმხედარა თუ მდინარე ლიაზეი აქ, სალთვისის ველზე, საიდან უნდა მოვიდეს.

მაღე ათასობით კოლმეურნემ არხის თხრა დაიწყო. მიწისმთხრელი მანქანები ლომებივით გუგუნებდნენ და ღმუროდნენ.

პატარა ლექსოც ხშირად დადიოდა არხის მშენებლობაზე. არხზე მომუშავე კოლმეურნეებს დოქით ცივ წყალს უზიდავდა.

დრო გადიოდა და არხის მთავრდებოდა.

— მაშ ლიაზეში ჩვენც ვიბანავებთ ბიჭებო, — ეუბნებოდა ლექსო თავის ტოლებს.

დადგა სასიხარულო წუთები!

პატარა ლექსოც აედევნა თავის მამას, სალთვისის არხის საზეიმო გახსნაზე.

დღეს უნდა გვეწვიოს ლიაზეი, სამუდამოდ უნდა გააგრძლოს და მორწყოს სალთვისის ველი. რომ უფრო უზვი მოსავალი მოვიდეს.

გამოფიტულმა, გაყვითლებულმა სიმინდებმა ძალა მოიკრიბეს და წყლის მოლოდინში ფოთლები აშრიალეს.

სტალინირიდან უკვე გადმოუშვეს ლიაზეი ახალ არხში, მოდის, მაგრამ ჯერ არა ჩანს.

— ჯერ გზა არ იცის!..

— ისწავლის!..

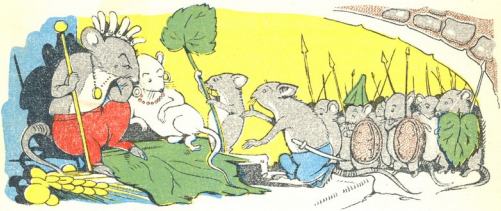
ხუმრობდა ხალხი ლიაზეის პირველი ტალღების მოლოდინში.

— მოდის, ლიაზეი მოდის... ერთად წამოიძახა ათასმა კაცმა.

აღტაცებულმა ლექსომ, მოახლოებული ლიაზეის აქაფებულ ტალღებში ხელები ჩაჰყო, პირზე შეისხა წყალი, შემდეგ მამისკენ გაიქცა და კისერზე ჩამოეკიდა.

— ლიაზეი აქაც მოვიდა! იძახდა ლექსო და მომღიმარ მამას სახეს უკოცნიდა.

მიხეილ ალავეჯილი



ფისო ღობული

ზღაპარი

1.
 თავუნების ქვეყანაში
 ხმა გაერცვლდა საზარი.
 შორიდან შორს გაისმოდა
 მათი მოთქმა და ხარი!
 სოროები მიატოვეს,
 შეიკრიბნენ დარბაზში:
 — ფთხილად მშებო, ვილუპებით,
 განგაშია, განგაში.
 მეფეთ-მეფე ვირთხა რუხი
 დაჯდა აბჯარასხმული,
 გვერდით ეჯდა დედოფალი,
 თეთრი თავის ასული.
 — მე მოყმენო, — ბრძანა მეფემ —
 განსაცდელი გვადგია,
 თურმე ჩვენი აოხრება
 კატას დაუქადია.
 ბელლის ხერელიან გაწოლილა,
 თვალებიდან ცეცხლს აფრქვევს,
 ვითათბიროთ და განესაჯოთ
 რა ვუშეულოთ ჩვენს საქმეს.
 აქ ნაცარამ მეფეთ-მეფეს
 ასეთი რამ შექკაღრა:
 (ეჰ, ნეტავი მისთვის ყელი
 იქვე გამოელადრათ)
 — ჩვენო მეფე, კატას ისევ
 შერიგება შევსთხოვით,

რომ შიმშილით არ ამოეწყდეთ,
 ეს გზა დაგვრჩა ჩვენ მხოლოდ!
 სხვა ამბობდა: — სისხლისმღვრელი
 ომისა ვართ მომხრენი,
 არ დაგვინდობს ვეი კატა,
 ჩვენი სისხლით მომღვინი.
 დიდი ბუკობა და თათბირი
 არ იქნა, არ დასრულდა,
 შერიგება ბევრს უნდოდა,
 მაგრამ ზოგს კი არ სურდა!
 ბოლოს ადგა გულმოსული
 გამოცდილი თავუნა,
 მას კატების კლანჯის ძალა
 ბედმა ბევრჯერ არაუნა.
 სთქვა: მეც მიინდა სიტყვა გკადროთ,
 მომისმინეთ მოხუცსა,
 კატას ბევრჯერ ვინც შეება
 და მრავალჯერ მოკურცხლა!
 ჩვენ გვირჩია აქ ნაცარამ
 შერიგება კატასთან, —
 მისი სიტყვა როგორც ვამჩნევ
 თავგებისგან დაფასდა!
 აღმათ თვითვე წავა მასთან
 როგორც ჩვენი ვაჟკაცი,
 არ შეაკრთობს კატის კბილთა
 და თვალების კაშკაში!
 სათაგვეთის მეთაურო

ავაშორე წუხილი,
ნუ შედრკები, თუ მოგესმას
კატის ღრენა-ქუხილი!
— მეც მასთან ვარ, — წინ წამოდგა
თავი კობტა, ლამაზი.
...განწირულთა დანახვზე
სრემლებს ღვრიდა დაბაზი.

II

ბელლის ხერელთან კატა იჯდა
ტახტზე, ამაყურადა,
ხან უღვაშებს ივარცხნიდა,
ხან კი თვალებს წკურავდა,
გვერდით იდგა ფისუნია,
საესე ღოჭი ეჭირა,
რომ თბილი რძე მიერთმია,
თავი გამოეჩინა.
ბატონ კატას მოახსენეს;
თავთა სამულობელიდან
ორი თავი მოსულიყო
და მიღებას ელოდა.
— შემოუშვით! — ბრძანა კატამ,

მაშინ იგრძნობთ შეგობრობას,
ერთგულებას თავთავან;
თქვენ არ იცით, ვით გვიყვარხართ,
ამან უფრო დაგვდავა.

—...—

კატა ტახტზე გაიზმორა,
ერთიკ ზანტათ დამთქნარა,
თვალთა შუქი შეაფრქვია
და მიუგო თავგებს წყნარად:
— მე მზადა ვარ, გესტუმრებით,
წამომყვება ორი კატა,
უნდა ითქვას ერთგულება
თქვენი ძლიერ გამებარდა!



III

შემოვიდნენ თავგები,
მოეწონათ კატის ტახტი,
აბრეშუმით ნავები!
კატას სურდა გემრიელად
მიერთმია ორთავე,
მაგრამ უმაღ წინ წარუდგა
თავი თავთა მოთავე:
— უძლეველო, ამ უსტარით
გეახელით მორჩილად,
სათაგეთი ძლევა-მოსილს,
კლავ გცნობთ ძლევა მოსილად.
ქევის მარცვალს გეფიცებით,
თბილის გულის ბარაქას,
ნეტავ, ჩვენს დიდ ხელმწიფესთან
წუთით ვალაპარაკათ;

იატაკქვეშ, სათაგეთში
ბატყა დიდი ყრიაშული,
ზოგი მღერის, ზოგი დარბის,
ზოგიც ცეკვავს მხიარული!
— ჯერ სათაგეთს არასოდეს
კატა სტუმრად არ ჰყოლია,
დრო დაგვიდგა შურისგების,
ახლა მოვსპობთ ამ გოლიათს!
ამ დროს კარი აჭრიალდა,
შემობრძანდა მეფე-კატა,
აბრეშუმის ტანმოსახამს
მოერთო და მოგება.

გარედ დარჩა ორი ფისო,
მეფის ორი თანაშემწე.
(თუ გაჰქირდა, ბრძოლისათვის
გულიც ერჩით, ძალაც შესწევთ.)
თავუნებმა რა-კი ნახეს,
შემოვიდა კატა მარტო,
ერთურთს ფრთხილად გადახედეს,
დააქვიტეს თვალი ფართოდ!
კატა მიხვდა რაც უნდოდათ,
ვაილიმა ნელა-ნელა.
ერთი წყნარად დაიკნეულა,—
თავგებისთვის შემაზრუნდა;
ორი ფისო შემოვიარდა,
დაერივნენ თავებს მფრთხალებს,
ბნელ კუთხეში შემალულნიც
ვერ გადურჩნენ კატის ბრკვალებს,
ფისუნებმა უთვალთვალეს,
თან ფარხმალი ატრიალეს,
ერთი...ორი...სამი...ოთხი...
ნადავლიც კი ვერ დათვალეს!
წამოვიდნენ ფისუნები,
თავებს ასე დაუბარეს:
—სადაც გინდათ, იქ მიბრძანდით,
არ გამოჩნდეთ ამ ჩვენ მზარეს!

IV

კვლავ შეგროვდნენ თავუნები
ძალა გამოლევულები,
გაწმინდეს და შეამოწმეს
ყველა ზერელის ზევულები.
გადაწყვიტეს იქვე ახლო
ციხე-კოშკში დაბინავდნენ,
რათა შიშით, კატის შიშით
არ ძრწოდნენ და არ გმინავდნენ.
გაამაგრეს ციხე უმაღლ,

შემოავლეს ირგვლივ თხრამეტს
შიგ ხორავი შეიტანეს,
რაც კი დარჩა ქვავე, თიხლი...
მაგრამ კატებს არ გაიპორჩათ
თავუნების ეს განზრახვა,
მყის საომრად მოემზადნენ
კვლავ ინებეს მათი ნახვა!
თავუნებმა, როს იხილეს
შორიდანვე მომავალინი,
გადაწყვიტეს, ონავარებს,
გაუსწორონ ძველი ვალი.
ატყდა ომი საზარელი,
ცეცხლის ფრქვევა, ცეცხლის სროლა,
მაგრამ კატამ, მეფე — კატამ
მხოლოდ ახლა გაიზმორა.
თავზე ხურავს მუზარადი
და ფარხმალით შემართულა;
მის შეგობარ ფისუნისა?
მუზარადი მასაც ხურავს.
მრისხანებით, კბილთა ღრქენით:
—წინ! — შესძახა მკაცრად კატამ,
და ერთ წუთში ციხის კართან
დიდი ბრძოლა გაიმართა!
ცეცხლში, კვამლში წინ გასწიეს,
შეანგრირეს ყველა კარი,
ერთიანად ამოწყვიტეს
მოწრიბინე თავეთა ჯარი.
—ასე გინდათ თქვენ, ლაჩრებო,
სულ ბნელში რომ დაწრიბინებთ,
ქურდავთ ყანებს, ქურდავთ ბელლებს,
ჰკუწავთ წიგნებს, ქურდავთ ბინებს!
თქვენგან ვიცავ მე ქორნახულს,
იღარ მაძლევთ ძილს დამეცა!..
თქვა კატამ და თავომწონე,
კული კოხტად აიკეცა.

ალექსი ნუნუაძე

ნახატები ანდრო კანდელაკისა



გასართობი



საშემოდგომო გამოცანა

უცებ გაისმა ყვიჩნა, ფეხი აიღგეს გოდრებმა.
ასიათასი კალათა ღობეებს უახლოვდება.
ღობეებს უ ხლოვდება და მერე ისევ შორდება...
გაიპრიალეს ურმებმა, გაიტყაცუნეს შოლტებმა...
ერთ დიდ მუხაში გროვდება,
თითო სულ სიმსხო თითისა,—
ასიათასი მარცვლი ფერადი მარგალიტისა...
დღე მიიწურა, ერთი წლით სხვენზე ჩასთვლიმეს გოდრებმა.
იგი დღე, ჩემო პატარავ, წელს აღარ განმეორდება, —
მიხვდი რა ალოსთავია — მარადეამს მოგაგონდება.

ნინო და ვაშლები

ნინო ბაღში დაპატრეეს
მწიფე ვაშლის მოსაკრეფად.
ვაშლებისთვის წითლად ლოყა
თითქოს განგებ შეეღებათ.
თვით ფოთლებზე უფრო ხშირი,
განა ცალკე,
ყველა ერთად,
იფიქრებდი ვაშლის ფერი
ხეებს ხანძარს გაუჩენდა.
როგორც ღამით ვარსკვლავები
კიაფობენ მადლა ცაში
ხეებს ისე ერთად ესხა
უთვალავი ვაშლი, ვაშლი!

ზოგს მარჯვენა ლოყა ჰქონდა
წითლად, ყვითლად დაბრაწული.
ზოგს მარცხენა ლოყის მხარე
მზის სხივისგან დაკაწრული.
ზოგი კიდევ სულ წითელი,
როგორც სოფლად გარიერაყი.
ხეებს ერთად ამშვენებდა
უთვალავი
ვაშლი, ვაშლი!
— არასოდეს, მე ამდენი
არ მინახავს არსად ვაშლი, —
სთქვა ნინომ და აღტაცებით,
სიხარულით დაჰკრა ტაში!

რედაქციის მადლობა

სარედაქციო კლუგია: გრ აბაშიძე, ლ. ავალიანი, ეკ. ბურჯანაძე,
ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, გ. კაჭახიძე, რ. მარგიანი (პ/მგ. რედაქტორი),
ი. სიხარულიძე, ნ. უნაფიქოშვილი.





გარეკანის პირველ გვერდზე „რთველი“—მხატვრობა რ. სტურუასი.
გარეკანის მეოთხე გვერდზე „სვანური ცეკვა“—გ. როინიშვილისა.

„ДИЛА“ - ежемесячный детский журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ (на грузинском языке)

გამომცემლობა „კომუნისტ“ რედაქციის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ. № 28 1 სართ. ტელ. 3-81-85

გამომცემლობის შევ. № 105 სტამბის შევ. № 1410 ტირაჟი 7000

№ 13517

დ. პ. ზერას სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“ თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
ფერადი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ კვების პრეჭე სამარისტროს ლიტოგრაფიაში